

Mielenterveysambulanssi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle

Vähintään joka viides suomalainen kokee vuoden aikana mielenterveyden häiriötä. Vain puolet mielenterveyden häiriötä sairastavista saa tarvitsemaansa hoitoa.

Sen lisäksi, että mielenterveysongelmat ovat yleisiä, aiheuttavat ne inhimillistä kärsimystä ja haittaavat merkittävästi sairastuneen toimintakykyä. Mielenterveysongelmat voivat olla myös hengenvaarallisia. Hoitoon pääsy akuutissa tilanteessa on pahimmillaan hankalaa, eikä nykymalli palvele esimerkiksi psykoosipotilaan avun saamista parhaalla mahdollisella tavalla.

Mielenterveysongelmat ovat valtakunnallisesti kasvussa. Pirkanmaalla kokeillaan parhaillaan, auttaisiko mielenterveysambulanssi kasvavien mielenterveysongelmien hoidossa. Pirkamaan pelastuslaitos ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin TAYS Ensihoitokeskus ovat yhteistyössä käynnistäneet ympärivuorokautisen psykiatrisen ensihoitoyksikön toiminnan. Vastaavaa mielenterveysambulanssipalvelua kokeiltiin jo lyhyesti viime keväänä ja sille nähtiin tarvetta. Nyt kokeilu kestää puoli vuotta.

Mielenterveysambulanssi on liikkuva mielenterveyspalvelu ja näyttää ulospäin samalta kuin tavallinen ambulanssi. Henkilökunta ambulanssin sisällä on kuitenkin koulutettu mielenterveysongelmien hoitoon.

Tyypillisesti mielenterveysambulanssille osoitetut tapaukset ovat yleistä ahdistusoireilua, mutta usein myös akuutissa psykoosissa olevia osastohoitoa vaativia potilaita sekä akuutteja itsemurhauhkia. Palvelun etuja ovat mm. se, että potilaan voinnin arvio voidaan tehdä ammattilaisten toimesta paikan päällä, potilaalle voidaan antaa keskusteluapua sekä tarvittaessa ohjata hänet psykiatriseen hoitoon tai kolmannen sektorin palveluihin. Mielenterveysambulanssi voi myös madaltaa hoitoon hakeutumisen kynnystä.

Turussa saatiin hyviä tuloksia, kun siellä pilotoitiin lasten mielenterveysambulanssia kymmenisen vuotta sitten. Hankkeella saatiin säästöjä, ja lastensuojelun kustannukset vähenivät. Myös Norjassa ja Ruotsissa on saatu hyviä tuloksia psykiatrisen ambulanssitoiminnan myötä. Tukholman psykiatrisen ambulanssin toiminnan alettua havaittiin mm. psykiatrisen akuuttihoiton laadun paranemista kentällä sekä poliisin ja tavallisten ambulanssien työkuormituksen laskua.

Mielenterveysambulanssia tulisi kokeilla myös Keski-Uudellamaalla yhteistyössä HUS:n kanssa. Kyseessä on perusterveydenhuollon, pelastuspalveluiden, sosiaalipalveluiden sekä erikoissairaanhoidon yhteinen intressi. Mielenterveysambulanssi tarjoaisi apua akuutteihin mielenterveysongelmiin, itsetuhoisuuteen ja tilanteisiin, joissa potilas itse tai hänen läheisensä

ovat vaarassa. Toiminnalla voidaan myös ehkäistä päivystystapausten ruuhkautumista sekä vähentää muiden ensihoitoyksiköiden ja poliisin tehtäviä.

Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialue selvittää mielenterveysambulanssin käyttöönottoa, on aktiivinen asiassa HUS:n suuntaan ja toteuttaa pilottikokeilun esimerkiksi yhdessä HUS:n ja/tai muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Vihreä valtuustoryhmä, Tiia Lintula